

Finanse miasta

Podstawowym narzędziem gospodarki finansami miasta jest budżet. Projekt budżetu przygotowuje każdego roku burmistrz, następnie w formie uchwały przyjmuje go Rada Miejska Dzierżoniowa.

Zewnętrzny nadzór nad budżetem sprawuje Regionalna Izba Obrachunkowa, opiniująca również każdy projekt budżetu. Roczny plan dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów miasta może w ciągu roku ulegać zmianom. Powodem konieczności ich wprowadzenia mogą być np. pozyskane przez miasto środki zewnętrzne lub inne czynniki związane z prowadzeniem gospodarki miasta, których nie można było przewidzieć w chwili konstruowania projektu budżetu.

Najtrudniejszym zadaniem przy projektowaniu budżetu jest taki podział środków, by zapewnił on możliwość spełniania oczekiwań mieszkańców przy równoczesnym rozwoju miasta, jego gospodarki i infrastruktury oraz z myślą o przyszłości. Ułatwiającym to narzędziem jest Wieloletnia Prognoza Finansowa. Podejście Dzierżoniowa to takie konstruowanie budżetu, by umożliwił on realizację polityki zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowe informacje o finansach Dzierżoniowa dostępne są w [uchwałach budżetowych](#).

Finanse miasta w 2023 roku

Budżet miasta realizowany jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Miejską Dzierżoniowa. Uchwała ta określa plan dochodów, kierunki wydatkowania środków oraz źródła pokrycia deficytu lub kierunki rozdysponowania nadwyżki.

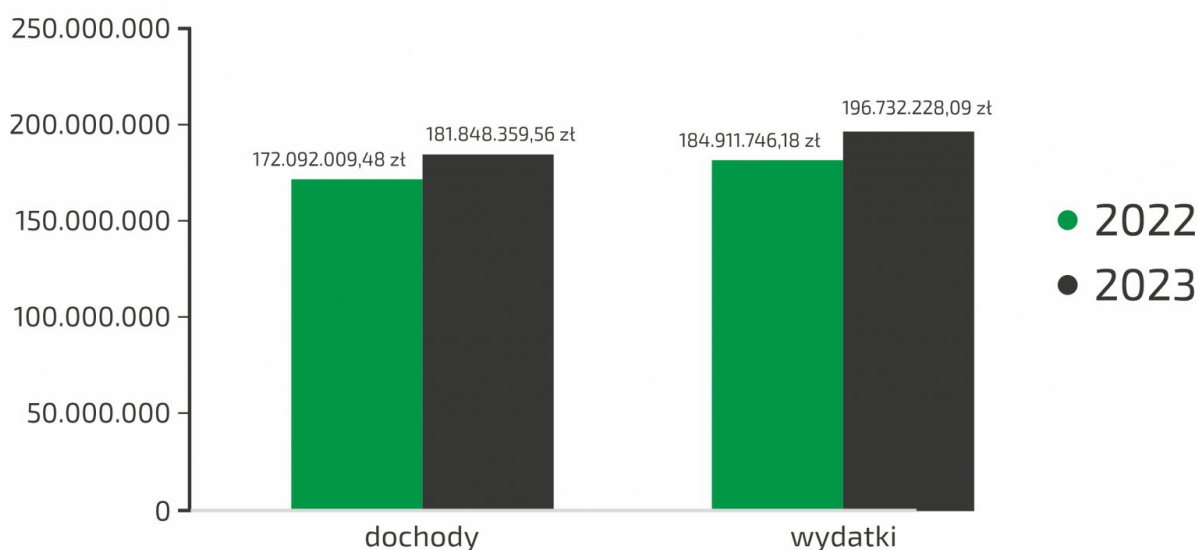
Projekt budżetu przygotowuje burmistrz we współpracy ze skarbnikiem i pracownikami poszczególnych wydziałów urzędu miasta. Politykę finansową

miasta wytycza wieloletnia prognoza finansowa (WPF), stanowiąca plan strategiczny obrazujący podstawowe wartości budżetu danego roku, jak i lat następnych. Prognoza ta jest dokumentem, który pozwala na racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi w wieloletniej perspektywie, w tym planowanie przedsięwzięć, na których oparte są coroczne inwestycje. Ważnym elementem budżetu są zewnętrzne środki krajowe i unijne, po które sięga miasto.

[Pełna treść budżetu Dzierżoniowa na 2023 rok](#)

Budżet Dzierżoniowa w latach 2020-2023

Na koniec 2023 r. różnica między wykonanymi dochodami i wydatkami była ujemna i stanowiła deficyt budżetowy w kwocie 11.820.481,91 zł.

opis

W 2022 roku dochody miasta kształtowały się na poziomie 172 mln 92 tys. 9 zł i 48 groszy, a w 2023 roku wyniosły 181 mln 848 tys. 359 zł i 56 groszy. Wydatki w 2022 roku wyniosły 184 mln 911 tys. 746 zł i 18 groszy, a w 2023 roku wzrosły do 196 mln 732 tys. 228 zł i 9 groszy.

Syntetyczne zestawienie wartości dochodów, wydatków oraz wyniku finansowego wg. planu na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz wykonania za 2023 r.

wyszczególnienie	plan na 1.01.2023 r. (w zł)	plan na 31.12.2023 r. (w zł)
dochody	177.141.671	184.161.070,90

wyszczególnienie	plan na 1.01.2023 r. (w zł)	plan na 31.12.2023 r. (w zł)
wydatki	197.245.481	201.832.683,76
wynik	-20.103.810	-17.671.612,86

Deficyt w kwocie 11.820.481,91 zł został sfinansowany środkami pochodzącymi z:

- kredytów i pożyczek w kwocie 6.032.204,91 zł,
- niewykorzystanych środków na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 5.788.277 zł.

W 2023 r. miasto uzyskało nadwyżkę operacyjną w wysokości 9.496.142,45 zł. Nadwyżka operacyjna to dodatnia różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Jest to jeden z najistotniejszych wskaźników sytuacji finansowej gminy, informujący o możliwości pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi.

Im wyższa jest wartość nadwyżki operacyjnej, tym większa jest możliwość realizacji nowych przedsięwzięć majątkowych przez gminę, która może przeznaczyć tę kwotę na inwestycje lub pośrednio spłacić wcześniej zaciągnięte zobowiązania. Wysokość zrealizowanych wartości budżetowych w 2023 r. wskazuje, że zarówno dochody, jak i wydatki, utrzymują się na wysokim poziomie i wykazują tendencję wzrostową.

Wynik budżetu Gminy Miejskiej Dzierżoniów w 2023 roku w porównaniu do roku 2022

lata	dochody	wydatki	wynik
2022	172 092 009,48	181 848 359,56	-9 756 350,08
2023	184 911 746,18	196 732 228,09	-11 820 481,91

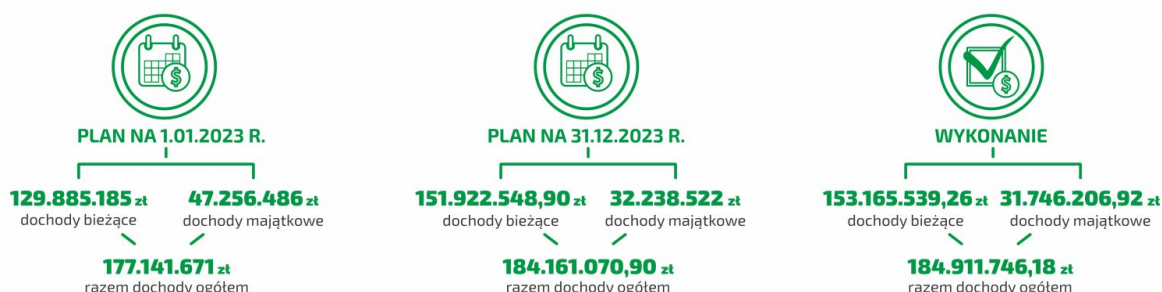
Dochody budżetowe w 2023 roku

Dochody budżetu Dzierżoniowa w 2023 r. wyniosły 184.911.746,18 zł, a ich realizacja stanowiła 100,41% planu wynoszącego 184.161.070,90 zł.

Realizacja planu dochodów w 2023 r.

wyszczególnienie	plan an 1.01.2023 r. (w zł)	plan na 31.12.2023 r.
dochody bieżące	129.885.185	151.922.548,90
dochody majątkowe	47.256.486	32.238.522
razem dochody ogółem	177.141.671	184.161.070,90

W strukturze dochodów znaczący udział odgrywają dochody bieżące, które w 2023 r. zostały wykonane na poziomie 153.165.539,26 zł (100,82%) w stosunku do planu wynoszącego 151.922.548,90 zł.

opis

Wartość zrealizowanych dochodów bieżących według głównych źródeł:

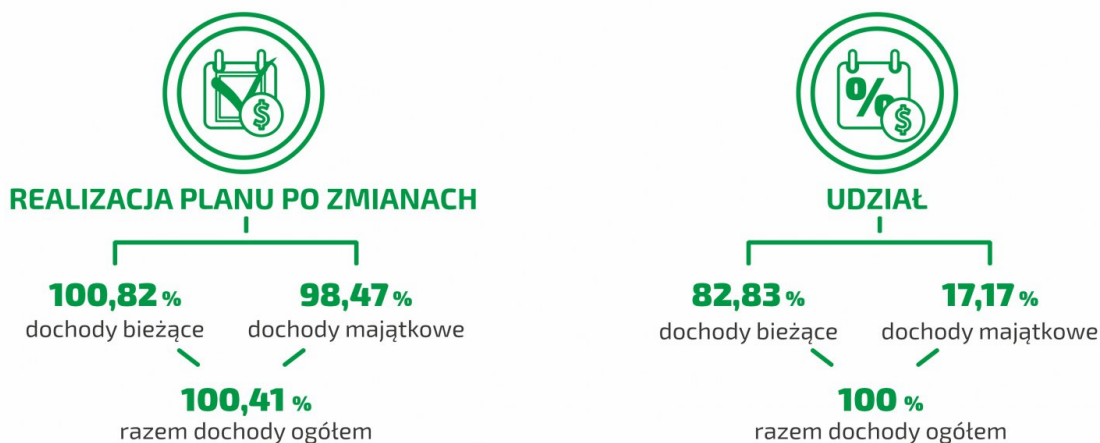
- dotacje i dochody celowe - 29.018.070,62 zł. w 2023 roku, 47.273.488,10 zł w 2022 roku;
- subwencja ogólna - 41.499.396,60 zł. w 2023 roku, 29.507.461 zł. w 2022;
- udziały w PIT i CIT - 31.380.430 zł w 2023 roku, 35.804.852.99 zł w 2022 roku;
- wpływy z podatków i opłat - 35.028.879,78 zł w 2023 roku, 32.880.175,85 zł w 2022 roku;
- pozostałe dochody - 16.238.762,26 zł w 2023 roku, 14.436.915,85 zł w 2022 roku.

Dochody majątkowe w 2023 r. zostały wykonane na poziomie 31.746.206,92 zł, tj. w 98,47% w stosunku do planu wynoszącego 32.238.522,00 zł.

Dochody majątkowe w latach 2023 i 2022:

- dochody z majątku - 3.335.527,31 zł w 2023 roku, 5.903.516,33 zł. w 2022 roku;
- dotacje i środki na inwestycje - 28.291.214,97 zł w 2023 roku, 6.278.310,29 zł w 2022 roku;
- pozostałe dochody - 119.464,64 zł w 2023 roku, 7.289,07 w 2022 roku

Dochody ze sprzedaży majątku w 2023 r. zostały zaplanowane na poziomie 3.670.000 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 3.335.527,31 zł, co stanowi 90,89 % realizacji planu.

opis

Infografika:

- realizacja planu budżetu po zmianach - 11,82% - dochody bieżące, 98,47% - dochody majątkowe, 100,41% - razem dochody ogółem,
- procentowy udział - 82,83% - dochody bieżące, 17,17% dochody majątkowe, 100% razem dochody ogółem.

Dotacje i środki na inwestycje, zaplanowane w wysokości 28.449.057 zł, zrealizowano w kwocie 28.291.214,97 zł, co stanowi 99,45% planu.

Największy poziom dotacji i środków na inwestycje miasto uzyskało na realizację zadań w obszarach, takich jak:

- gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy w ramach działu Gospodarka mieszkaniowa - 12.799.376,60 zł;

- drogi publiczne gminne w ramach działu Transport i łączność - 4.999.945 zł;
- działalność Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w ramach działu Transport i łączność - 3.311.962,80 zł;
- społeczne inicjatywy mieszkaniowe w ramach działu Gospodarka mieszkaniowa - 3.125.918,76 zł.

W ramach pozostałych dochodów majątkowych sklasyfikowane zostały wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności dotyczące dochodów majątkowych w kwocie 119.464,64 zł.

Zasobność gminy oraz jej możliwości rozwojowe odzwierciedla wskaźnik dochodów w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W latach 2022 i 2023 było to odpowiednio:

Dochody ogółem i dochody majątkowe na mieszkańca w latach 2022-2023

lata	dochody ogółem na jednego mieszkańca	dochody majątkowe na jedne
2022	5.870,25 zł	415,79 zł
2023	6.441,58 zł	1.105,91 zł

Wydatki budżetowe

Gmina ponosi wydatki na realizację zadań określonych w ustawie o samorządzie gminnym. Wydatki dzielą się na bieżące, zapewniające prawidłowe funkcjonowanie organów samorządowych oraz zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców wynikających z realizacji zadań, jak również majątkowe, przeznaczone na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych, a także dotacje celowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne jednostek organizacyjnych oraz na wnoszenie udziałów do spółek komunalnych.

Poziom i struktura wydatków budżetowych są wyrazem polityki samorządu i służą realizacji zadań określonych w strategii rozwoju gminy. Polityka wydatkowa gminy polega na odpowiednim rozdysponowaniu środków publicznych na realizację zadań służących zaspokojeniu bieżących i przyszłych potrzeb społecznych.

Wydatki budżetu miasta w 2023 r. wyniosły 196.732.228,09 zł, a ich realizacja wyniosła 97,47% planu wynoszącego 201.832.683,76 zł.

W 2023 r. wydatki bieżące zostały wykonane na poziomie 143.669.396,81 zł, tj. w 97,80% w stosunku do planu wynoszącego 146.906.090,16 zł. W układzie działów najwyższy poziom wydatków ponoszony był na oświatę i wychowanie (30,60%) oraz na pomoc społeczną i rodzinę (20,36%). Wysoki poziom w strukturze wydatków stanowią też wydatki na administrację publiczną (11,94%). Pozycje te obejmują ponad 60% wydatków bieżących.

Wydatki bieżące i majątkowe w 2023 roku:

- Wydatki bieżące – 143 669 396,81 zł tj. 73,03%;
- Wydatki majątkowe – 53 062 831,28 zł tj. 26,97%;

Wydatki majątkowe w 2023 r. zostały wykonane na poziomie 53.062.831,28 zł, tj. w 96,61% w stosunku do planu wynoszącego 54.926.593,60 zł. W układzie działów najwyższy poziom wydatków ponoszony był na transport (46,54%), gospodarkę mieszkaniową (34,92%) oraz kulturę fizyczną (8,38%) Pozycje te obejmują ok 90% wydatków majątkowych ogółem.

Struktura wydatków majątkowych wg działów:

- transport i łączność – 46,54%,
- gospodarka mieszkaniowa – 34,92%,
- kultura fizyczna – 8,38%,
- oświata i wychowanie – 4,26%,
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 3,04%,
- pozostałe – 2,86%.

**WYDATKI OGÓŁEM
NA JEDNEGO MIESZKAŃCA**

6.853,35 zł

+ 650,30 zł

do roku 2022

**WYDATKI MAJĄTKOWE
NA JEDNEGO MIESZKAŃCA**

1.848,50 zł

+ 698,25 zł

do roku 2022

[opis](#)

Infografika:

- 6 mln 853 tys. 35 zł - wydatki ogółem na jednego mieszkańca (o 650 zł 30 groszy więcej niż w 2022 roku),
- 1 mln 848 zł 50 groszy - wydatki majątkowe na jednego mieszkańca (o 698 zł 25 groszy więcej niż w 2022 roku).

Przychody i rozchody budżetu oraz zadłużenie

Przychody

Przychody w 2023 r. zrealizowano w łącznej kwocie 25.756.472,43 zł, co stanowi 99,44% planu wynoszącego 25.901.398,86 zł, w tym:

- kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych – 10.000.000 zł,
- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych – 5.788.277 zł,
- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – 9.968.195,43 zł.

Rozchody

Rozchody w 2023 r. zrealizowano w łącznej kwocie 8.229.786 zł, co stanowi 100% planu, w tym:

- spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych – 8.229.786 zł.

Zadłużenie Gminy Miejskiej Dzierżoniów

Zadłużenie miasta na koniec 2023 r. wyniosło 46.911.383 zł (kredyty, pożyczki i wyemitowane obligacje komunalne), co stanowi 25,37% wykonanych dochodów. W 2023 r. spełniony został indywidualny wskaźnik spłaty zobowiązań, określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Pieniądze pozyskane przez urząd

W 2023 r. Dzierżoniów pozyskał blisko 19 mln zł.

Zdobyte z zewnątrz pieniądze przeznaczone na realizację następujących zadań:

- utworzenie pracowni multimedialnej w dzierzoniowskiej bibliotece - w filii na os. Różanym (dofinansowanie z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 - 200 tys. zł),
- zakup pomocy dydaktycznych i narzędzi do terapii dla Szkół Podstawowych nr 1 i 3, dla uczniów mających problemy w edukacji szkolnej (dofinansowanie z Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 - „Aktywna tablica” - 70 tys. zł),
- bezpieczeństwo publiczne - rozbudowa monitoringu miejskiego (dofinansowanie z Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024” - 100 tys. zł),
- funkcjonowanie Dziennego Domu Senior+ i Klubu Senior+, zakup tzw. opasek życia - opasek bezpieczeństwa, działalność Rady Seniorów, organizowanie usług opiekuńczych dla osób starszych w miejscu ich zamieszkania (dofinansowanie z Programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”, Programu Wsparcia Rad Seniorów na Dolnym Śląsku, Programu „Opieka 75+” - 749,2 tys. zł),
- zajęcia edukacyjne prowadzone nowoczesnymi metodami z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, we współpracy pomiędzy Szkołą Podstawową nr 9 a szkołami w Hiszpanii, Gruzji i Republice Czeskiej - projekt „Medieval adventures with Marco Polo” / „Średniowieczne przygody z Marco Polo” (dofinansowanie z Programu Erasmus+ - 219,7 tys. zł),
- zapewnienie posiłku dzieciom, młodzieży oraz osobom dorosłym, zwłaszcza starszym, chorym, niepełnosprawnym i samotnym (dofinansowanie z programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 - 298,7 tys. zł),
- wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w formie pomocy asystenta, wsparcie psychologiczne lub terapeutyczne, utworzenie dwóch mieszkań chronionych (dofinansowanie z Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, Programu „Opieka wytchnieniowa”, Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” - 1,1 mln

zł),

- wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin, osób z zaburzeniami funkcji poznawczych i innymi chorobami otępiennymi (np. choroba Alzheimera), a także osób (w tym młodzieży z dzierżoniowskich szkół) zainteresowanych tematem chorób psychicznych (dofinansowanie z Programu „Od zależności ku samodzielności” - 67,3 tys. zł),
- zajęcia sportowe dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej (dofinansowanie ze środków Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów - 14 tys. zł),
- rozwój i promocja czytelnictwa w Szkołach Podstawowych nr 3 i 9 - zakup nowości czytelniczych i wyposażenia do szkolnych bibliotek (dofinansowanie z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 - 24 tys. zł).

Pozyskane środki dotyczyły również inwestycji, których realizację zaplanowano na 2024 rok. Są to zadania z obszaru:

- infrastruktury drogowej – przebudowa ul. Słowiańskiej z dwoma sięgaczami os. Słonecznego, remont ul. Żeromskiego, modernizacja infrastruktury drogowej na os. Kolorowym, przebudowa przejść dla pieszych. Dofinansowanie na realizację inwestycji pochodzi z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, Rządowego Funduszu Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych, Programu infrastruktury drogowej - 11,7 mln zł,
- ochrony zabytków - odwodnienie i izolacja pionowa ścian fundamentowych oraz remont fragmentu elewacji kościoła pw. Maryi Matki Kościoła. Dofinansowanie na to zadanie pochodzi z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków i ma formę dotacji, którą miasto udzieli parafii - 490 tys. zł,
- infrastruktury oświatowej i żłobkowej – budowa boiska przy Szkole Podstawowej nr 9, rozbudowa i przebudowa Żłobka Miejskiego, wykonanie pochylni dla osób z niepełnosprawnościami w Żłobku Miejskim. Dofinansowanie na realizację tych inwestycji pochodzi z Programu Olimpia – Programu budowy przyszkolnych hal sportowych, Programu Maluch+ (środki Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności), Programu Dostępna Przestrzeń Publiczna - 3,1 mln zł,

- rekreacji – budowa placu zabaw przy ul. 11 Listopada. Dofinansowanie zadania pochodzi z Programu Dostępna Przestrzeń Publiczna - 391,2 tys. zł,
- infrastruktury mieszkaniowej – modernizacja i remonty 3 mieszkań komunalnych, utworzenie mieszkania chronionego. Dofinansowanie na realizację tych inwestycji pochodzi z Funduszu Dopłat - 317,7 tys. zł.

W 2023 r. w Dzierżoniowie prowadzone były inwestycje, na realizację których miasto pozyskało środki zewnętrzne we wcześniejszych latach. Inwestycjami tymi były:

- remont ul. Pocztowej (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg),
- przebudowa ul. Sikorskiego (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg),
- przebudowa ul. Ząbkowickiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Bielawską do skrzyżowania z ul. Słowiańską (dofinansowanie z Programu infrastruktury drogowej),
- przebudowa dróg dojazdowych do Szkoły Podstawowej nr 3 oraz ulicy Szkolnej i ulicy 11 listopada - od ulicy Tadeusza Kościuszki do skrzyżowania z ulicą Szkolną (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych),
- budowa dwóch budynków mieszkalnych przy ulicy Prusa (dofinansowanie z Funduszu Dopłat),
- zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie Staromiejskiego Centrum Dzierżoniowa (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych).

Fot. W 2023 r. rozpoczęto rewitalizację dzierzoniowskiego rynku, która doprowadzi do zwiększenia jego estetyki i funkcjonalności

Pieniądze pozyskane przez Stowarzyszenie Ziemia Dzierżonowska

Ważną rolę w pozyskiwaniu środków odgrywa Stowarzyszenie Ziemia Dzierżonowska. Stowarzyszenie powstało w 2015 r. z inicjatywy burmistrza Dzierżonowa Dariusza Kucharskiego, by wspólnie z 7 samorządami powiatu dzierzoniowskiego realizować inwestycje rozwijające nie tylko poszczególne miasta, ale i cały region.

Główne cele stowarzyszenia to wspieranie samorządów ziemi dzierzoniowskiej w rozwoju gospodarczym, kulturowym i turystycznym, a także koordynowanie realizacji projektów partnerskich.

W 2023 r. stowarzyszenie pozyskało środki zewnętrzne na realizację pięciu projektów. Jednym z przedsięwzięć był projekt partnerski „EkoPowiat – Ekologiczna edukacja międzypokoleniowa w Powiecie Dzierżoniowskim”.

Partnerami projektu obok miasta Dzierżoniów są Bielawa, Pieszycy, Łagiewniki, Piława Górna i gmina Dzierżoniów. Środki w wysokości 143,6 tys. zł zostały pozyskane z Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej na dofinansowanie zadań z zakresu edukacji ekologicznej (całkowita wartość projektu 159,5 tys. zł).

Stowarzyszenie opracowało w 2023 r. 13 wniosków o dofinansowanie projektów (wartość projektów to ponad 21,7 mln zł, a wnioskowane dofinansowanie ponad 17,4 mln zł). Trzy z tych projektów dotyczyły mieszkańców Dzierżoniowa. Były nimi:

- „Rozwój Dzierżoniowskiego Klastra Energii” - całkowity koszt projektu: 285,9 tys. zł, wnioskowane dofinansowanie: 209,2 tys. zł,
- „SmartPrzedszkolaki w Powiecie Dzierżoniowskim” - całkowity koszt projektu: 2,1 mln zł, wnioskowane dofinansowanie: 1,7 mln zł,
- „Wykonanie odwodnienia i izolacji fundamentów budynku Muzeum Miejskiego w Dzierżoniowie” - całkowity koszt projektu: 276,5 tys. zł, wnioskowane dofinansowanie: 138,3 tys. zł.

W strukturach stowarzyszenia prowadzony jest Punkt Konsultacyjny dla mieszkańców, którzy chcą ubiegać się o dofinansowanie z programów „Czyste Powietrze”, „Ciepłe Mieszkanie”, „Mój Prąd”, „Moje ciepło”, „Moja Woda”. W zależności od programu mieszkańcy Dzierżoniowa mogli ubiegać się o dofinansowanie zmiany sposobu ogrzewania, prac termomodernizacyjnych, zwiększenie poziomu retencji czy zakupu instalacji fotowoltaicznych.

W 2023 r. Punkt Konsultacyjny przeprowadził w Dzierżoniowie 886 konsultacji:

- w ramach programu „Czyste powietrze” - 414,
- w ramach programu „Ciepłe mieszkanie” - 363,
- w ramach programu „Mój Prąd” - 49, w ramach programu „Moje ciepło” - 23,
- w ramach programu „Moja Woda” - 37.

W sumie w ramach powyższych programów mieszkańcy Dzierżoniowa, przy wsparciu Stowarzyszenia Ziemia Dzierżoniowska, złożyli 120 wniosków o dofinansowanie. Na realizację wnioskowanych zadań pozyskano środki w wysokości 798,3 tys. zł.

Pieniądze w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Południowego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT POF)

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 jednym z instrumentów wspierających rozwój terytorialny są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). ZIT jest instrumentem dedykowanym miejskim obszarom funkcjonalnym wskazanym przez władze samorządu województwa.

Jednym z takich obszarów, wyznaczonym przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego, jest Południowy Obszar Funkcjonalny. Obejmuje on swym zasięgiem powiat dzierzoniowski, kłodzki i ząbkowicki, a dokładnie 28 jednostek samorządu terytorialnego (JST) - 25 gmin i 3 powiaty. Oznacza to, że Dzierżoniów, wraz z pozostałymi 27 JST, znajduje się na obszarze Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Południowego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT POF) i może ubiegać się o środki w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (FEDS).

Współpraca 28 jednostek samorządu terytorialnego w zakresie utworzenia ZIT-u rozpoczęła się w październiku 2020 r. W 2023 r. rozpoczął się proces wdrażania i obsługi Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Południowego Obszaru Funkcjonalnego, w tym opracowania Strategii ZIT POF.

Do ZIT POF należą gminy - Dzierżoniów, Bielawa, Łagiewniki, Miejska Dzierżoniów, Niemcza, Pieszyce, Piława Górna, Bystrzyca Kłodzka, Duszniki – Zdrój, Kłodzko, Kudowa-Zdrój, Lądek-Zdrój, Lewin Kłodzki, Miejska Kłodzko, Międzylesie, Polanica-Zdrój, Stronie Śląskie, Szczytna, Bardo, Ciepłowody, Kamieniec Ząbkowicki, Stoszowice, Ziębice, Złoty Stok, Ząbkowice Śląskie oraz powiaty: Dzierżoniowski, Kłodzki i Ząbkowicki.

22 maja 2023 r. zostało podpisane porozumienie gminno-powiatowe w sprawie określenia zasad współdziałania przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji, uzgadnianiu wspólnych inwestycji, bieżącej obsłudze i rozliczeniach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Południowego Obszaru Funkcjonalnego oraz powierzenia Gminie Miejskiej Dzierżoniów zarządzania Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi Południowego Obszaru Funkcjonalnego. Na mocy podpisanego porozumienia Dzierżoniów, reprezentowany przez burmistrza Dariusza Kucharskiego,

zaczął pełnić rolę lidera ZIT POF. Zostało również utworzone biuro ZIT POF w ramach istniejącej już struktury Stowarzyszenia Ziemia Dzierżoniowska.

Dzięki ZIT samorzady, w porozumieniu z samorządem województwa dolnośląskiego, mogą skuteczniej i efektywniej realizować swoje przedsięwzięcia oraz wypracowywać nowe formy współpracy.

Przedsięwzięcia te będą realizowane w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027. ZIT POF ma w ramach Programu wyodrębnioną pulę środków, o które mogą się ubiegać tworzące go JST, w tzw. trybie niekonkurencyjnym. Gminie Miejskiej Dzierżoniów przypada jedna z większych wartości alokacji, tj. blisko 43 miliony złotych. Środki te będą mogły być wydatkowane na realizację projektów, których obszary są zgodne z założeniami Programu FEDS.